

Kohtuasi C-723/21

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

29. november 2021

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Verwaltungsgericht Cottbus (Cottbusi halduskohus, Saksamaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

29. november 2021

Kaebajad:

Stadt Frankfurt (Oder) (Frankfurt Oderi ääres)

FWA Frankfurter Wasser- und Abwassergesellschaft mbH

Vastustaja:

Landesamt für Bergbau, Geologie ja Rohstoffe

[...]

VERWALTUNGSGERICHT COTTBUS

KOHTUMÄÄRUS

[...]

Halduskohtumenetluses

1. Stadt Frankfurt (Oder) (Frankfurt Oderi ääres), keda esindab linnapea, [...],
2. FWA Frankfurter Wasser- und Abwassergesellschaft mbH, [...] Oderi-äärne Frankfurt,

kaebajad,

[...]

versus

Präsident des Landesamtes für Bergbau, Geologie und Rohstoffe (liidumaa kaevandus-, geoloogia- ja tooraineameti direktor), [...] Cottbus, [...],

vastustaja,

menetluses osaleja:

Lausitz Energie Bergbau AG, [...] Cottbus,

[...]

mis käsitleb veelaseid õigusakte,

tegi Verwaltungsgericht Cottbus'i (Cottbusi halduskohus) 5. kolleegium

29. novembril 2021

[...]

järgmise kohtumääruse:

Euroopa Kohtule esitatakse ELTL artikli 267 alusel järgmised eelotsuse küsimused:

1

- a. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (edaspidi „veepoliitika raamdirektiiv“), artikli 7 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et kõigil üldsuse liikmetel, keda projekt otseselt puudutab, on olukorras, kus on rikunud kohustust
  - a) hoida ära joogivee võtmiseks mõeldud veekogude kvaliteedi halvenemine,
  - b) vähendada joogivee tootmiseks vajalike veepuhastustoimingute ulatust,tuginedes kolmandate isikute kaitsele põhjaveekogumite seisundi halvenemise keelu kehtestamisel (vt Euroopa Kohtu 28. mai 2020. aasta otsus C-535/18 („Ummeln“), punkt 132 jj, ja 3. oktoobri 2019. aasta otsus C-197/18 („Burgenland“), punktid 40 ja 42), õigus pöörduda kohtusse?
- b. Kui vastus esimese küsimuse punktile a on eitav:

Kas sellistel kaebajatel, kellele on ülesandeks tehtud joogivee tootmine ja veepuhastustoimingud, on õigus tugineda veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõikes 3 sätestatud keeldude ja nõuete rikkumisele?

- 2 Kas veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõige 3 kehtestab ka veekogude puhul, mis asuvad väljaspool kaitsevööndeid veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõike 3 teise lause tähenduses, majandamiskavades ja meetmeprogrammides – samamoodi nagu veepoliitika raamdirektiivi artikkel 4 – lisaks pikemaajalise planeerimise ülesandele kohustuse keelduda andmast konkreetsetele projektidele luba, kuna rikutud on veekogude seisundi halvenemise keeldu (vt Euroopa Kohtu 28. mai 2020. aasta otsus C-535/18 („Ummeln“), punkt 75)?
- 3 Lähtudes sellest, et veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõige 3 ei määra – erinevalt veepoliitika raamdirektiivi V lisast artikli 4 kohta – kindlaks võrdluskriteeriume halvenemiskeelust kinnipidamise kontrollimiseks:
- Millistel tingimustel tuleb lähtuda sellest, et veekogu seisund halveneb ja sellega seoses suureneb joogivee tootmiseks vajalike veepuhastustoimingute ulatus?
  - Kas veepuhastustoimingute ulatuse suurenemise ja seega veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõikes 3 sätestatud halvendamiskeelu asjakohaseks võrdluskriteeriumiks saaks pidada piirmäärasid, mis on sätestatud nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiivi 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (edaspidi „joogivee direktiiv“) I lisas, millele viitab veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõike 2 lõpuosa?
  - Kui vastus punktile b on jaatav:

Kas veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõikes 3 sätestatud halvendamiskeeldu on rikutud, kui ainsa olulise väärtuse puhul ei ole tegemist I lisa A või B osas sätestatud piirmääraga, vaid I lisa C osas sätestatud niinimetatud indikaatorparameetriga?
- 4 Millal tuleb eeldada veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõikes 3 sätestatud halvendamiskeelu rikkumist (vt veepoliitika raamdirektiivi artiklis 4 sätestatud halvendamiskeelu kriteeriumi kohta Euroopa Kohtu 28. mai 2020. aasta otsus C-535/18 („Ummeln“), punkt 119, ja varasem 1. juuli 2015. aasta otsus C-461/13 („Weseri jõe süvendamine“), punkt 52)?
- Kas rikkumise eeldamiseks annab alust igasugune halvenemine
või
  - peab esinema tõenäosus, et kinni ei peeta sulfaadi indikaatorparameetri väärtusest 250 mg/l
või
  - tuleb võtta parandusmeetmeid joogivee direktiivi artikli 8 lõike 6 tähenduses, mis suurendavad veepuhastustoimingute ulatust joogivee tootmisel?

- 5 Kas veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõige 3 sisaldab lisaks materiaalõiguslikule hindamiskriteeriumile ka erinõudeid ametkondlikule loa andmise menetlusele, seega kas veepoliitika raamdirektiivi artiklit 4 käsitleva Euroopa Kohtu praktika saab üle kanda kontrolli ulatusele, mis on sätestatud veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõikes 3 (vt Euroopa Kohtu 28. mai 2020. aasta otsus C-535/18, teine eelotsuse küsimus)?
- 6 Kas projekti elluviija peab korraldama eksperdiuuringu veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõike 3 võimaliku rikkumise kohta juba ka siis, kui projekt võib rikkuda veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõike 3 nõudeid?
- 7 Kas lähtuda tuleb ka sellest, et uuring peab olema olema veevaldkonda puudutava otsuse tegemise ajal ja järelkult ei saa kohtumenetluse käigus tagantjärele korraldatud uuring heastada veealaste õigusnormide alusel antud loa õigusvastasust (vt Euroopa Kohtu 28. mai 2020. aasta otsus C-535/18 („Ummeln“), punkt 76 ja punkt 80 jj)?
- 8 Kas projektile loa andmist kaaludes võib veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõikes 3 sätestatud nõuetest ja keeldudest projekti eesmärgi täitmiseks kõrvale kalduda näiteks siis, kui veepuhastustoimingute ulatus on väike või projekti eesmärk on eriti suure tähtsusega?
- 9 Kas veepoliitika raamdirektiivi artikli 4 lõige 7 on kohaldatav artikli 7 lõike 3 puhul?
- 10 Millised kohustused, mis lähevad veepoliitika raamdirektiivi artiklist 4 kaugemale, tulenevad veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõikest 2, mistõttu neid tuleb projektile loa andmise menetluses arvesse võtta?

Asjaolud

Kaebaja 1 vastutab ligikaudu 57 000 elaniku joogiveega varustamise eest. Kõnealuse seadusest tuleneva ülesande täitmiseks rakendab ta kaebajat 2. Kaebaja 2 kasutab talle veealaste õigusaktidega antud loa alusel pumba- ja veepuhastusjaama. Pumba- ja veepuhastusjaam võtab joogivee põhjaveest ja Spree jõest alal, mis asub väljaspool kaitsevööndit veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõike 3 teise lause tähenduses. Spree jõe vee sulfaadisaldus on suur. Sulfaat pärineb Spree jõe valgalal asuvatest suletud pealmaakaevandustest. Sulfaat tekib siis, kui püriiti sisalduv kivim, mis asub kuni kaevandamiseni õhukindlalt maapinnas, oksüdeerub. Veevarustustorustikesse juhitava joogivee puhul on kehtestatud sulfaadi piirnorm, mida vee-ettevõtja on seni napilt järginud. Piirmäära eesmärk on kaitsta torustikke korrosiooni eest.

Menetluses osaleja ujutab pärast pealmaakaevanduse sulgemist üle pruunsöe kaevandamisel tekkinud karjääri. Pärast üleujutamise lõppu tekkinud järvel on väidetavalt ülevool. Ülevoolu kaudu väljuv vesi voolab Spree jõkke ja selle sulfaadisaldus on oluliselt suurem kui Spree jõe veel. Kaebajad kardavad, et vee võtmise seisukohast selletagi kriitiline sulfaadisaldus Spree jõe vees ületatakse

kõnealuse juurdevoolu tõttu jõe alamjooksul asuvas veevõtukohas, mistõttu nad peavad vee võtmise seal lõpetama või selle tehniliselt täielikult ümber korraldama. Vastustajaks olev ametiasutus, kes oli ekspertiisi alusel kindlaks teinud, et Spree jõe vee seisund ei ole veepoliitika raamdirektiivi artikli 4 tähenduses halvenenud, andis planeeringu kehtestamise otsusega loa järve tekkeks koos ülevooluga. Ei ole tehtud uuringuid, mis käsitleksid mõju sulfaadisisaldusele veevõtukohas ning pumba- ja veepuhastusjaamale. Planeeringu kehtestamise otsuse peale esitasid kaebajad käesoleva kaebuse.

[...]

TÖÖDOKUMENT